

Bergslagsföretag i startblocken

Nya affärsområden skapas inom miljö- och energiteknik

Det kommande decenniet kommer världen på allvar att ställa om sig till ett hållbart samhälle. Vi ser ett paradigmskifte där Bergslagen kan stå i frontlinjen när det gäller att ta fram nya energi- och miljölösningar för tung industri.

– Clean Production Centre, CPC, har skapats i syfte att etablera och utveckla ett kraftfullt regionalt företagskluster, säger projektledare Patrick Olsson.

Världen befinner sig i en global lågkonjunktur där få undgår att drabbas. Men kristider innebär också embryon för förändring och utveckling. Av erfarenhet vet vi att konjunkturer går i cykler, även den tekniska utvecklingen. Många tecken tyder nu på att vi befinner oss i början av ett sådant nytt tekniskt paradigmskifte, inom miljö- och energiteknik.

Omvärldsanalys

Vi backar ett par år. Konsult Ulf Holmberg, med lång erfarenhet av att jobba med utvecklings- och affärsfrågor inom bland annat företag, Näringsdepartement, Nutec och Vinnova, redovisade en omvärldsanalys och möjliga framtidsscenarior för Triple Steelix 2007. Med på denna var Nils Lindqvist, näringslivschef i Hofors kommun. Nils bjöd in Ulf till den ekonomiska föreningen Entré Hofors.

Konkret affärsnytta

Frågan konkretiserades: Vad kan vi göra i Hofors för att skapa ny industriell utveckling med befintlig industri, infrastruktur och kompetens som bas? Fem ledande företag i Hofors engagerades, fokus sattes snabbt på miljö och energifrågor och starten på dagens Clean Production Centre var född.

– Ribban sattes högt från början. Det här skulle inte bli ett offentligt styrt snackprojekt utan ett businessamarbete som ska generera företagsutveckling och arbete. Deltagande fö-

retagare lägger ner mycket tid i utvecklingen, säger Ulf Holmberg som nu engagerats som processutvecklare inom CPC.

Hållbar utveckling för stålverken

Stålindustrin i Bergslagen är stora energiförbrukare. Det mesta av detta blir idag till spillvärme via kyltorn och vattendrag. Dessutom skapar stålproduktion stora mängder restprodukter. Stigande energipriserna och ökande krav på återvinning av restprodukter och avfall skapar stora affärsmöjligheter för nya energi- och miljölösningar som löser industrins behov av att skapa en långsiktig hållbar utveckling.

– I Bergslagen finns många, mycket kompetenta, företag som verkar för stålindustrin. Flera har även spetsteknologi. Genom att bygga vidare på denna kunskapsbas och den infrastruktur som finns och skapa kluster där företagen tillsammans kan utveckla nya breda systemlösningar kan vi muta in en rejäl nisch i detta nya affärsområde. Bergslagen skulle även kunna locka till sig spetsteknikföretag från hela världen att etablera sig här.

En tydlig vision

De stora stålverken i Bergslagen är också stora krävande upphandlare som agerar på en världsmarknad. Om företagen kan ta fram

lösningar som passar den lokala marknaden står världsmarknaden öppen.

Dags för en ny industriell revolution från Hofors? Göran Fredrik Göranssons första lyckade försök med att rena tackjärn till stål med bessemmermetoden skedde i Edske Masugn. Ett genombrott som lade grunden för Sandvik AB.

– Framtidens miljötekniska lösningar har en lika stor potential som 1800-talets utveckling av stålframställning. Men vi ska komma ihåg att vi springer inte ensamma. Den största utmaningen är att bli vassare än amerikaner, kineser och alla andra. Det är många som utvecklar ny miljö- och energiteknik just nu. Men å andra sidan vet vi att vi i lilla Sverige har en förmåga att ta fram ny teknik i världsklass om vi satsar på något, exempelvis världens bästa militärflyg JAS. Dessutom kan vi vända på det: Vi har definitivt inte sämre förutsättningar i Bergslagen än andra i världen att lyckas. Nyckeln ligger

i att etablera en vision som alla tror på, känner för och förstår. Då kan alla medverkande, var för sig, känna sin roll och viktiga medverkan, menar Ulf Holmberg.

25-tal företag redan med

Första etappen av Clean Production Centre är nu klar. Ett drygt 25-tal företag är med i klustret och arbetssätt och samarbetsformer för att ta fram ny teknik har utformats. Verksamheten har organiserats i affärsplattformar,

två igång och två är under uppstart, innehållande över 20 utvecklingsprojekt.

– En del är på idéstadiet, andra har nått fram till kommersiella lösningar. Vårt uppdrag är att stegvis och efterhand lotsa vidare dessa systemlösningar ut på marknaden, förklarar Patrick Olsson som fungerar likt spindeln i nätet.

Plattform Energi

En av de redan etablerade affärsplattformarna benämns Energi. Plattformen tar sin utgångspunkt i den stora mängden restenergier som finns inom stålindustrin. Hofors Energi AB har tagit ett strategiskt beslut att ersätta biobränsle med återvunnen energi.

– Spillvärme skulle kunna svara för hela regionens uppvärmningsbehov. Därmed skulle det biobränsle som idag används till uppvärmning istället kunna förgasas och förvätskas till biobränsle. Biobränslets källa, skogen, skulle dessutom kunna gödslas av gödningspellets, tillverkad av rötslam och aska, från förgasningsanläggningarna.

Tekniska problem återstår. Bland annat hur värmen ska bevaras under sommarhalvåret. KTH i Stockholm är inblandade i ett projekt med att lagra och transportera värme på olika sätt. I övrigt finns mycket know how i regionen.

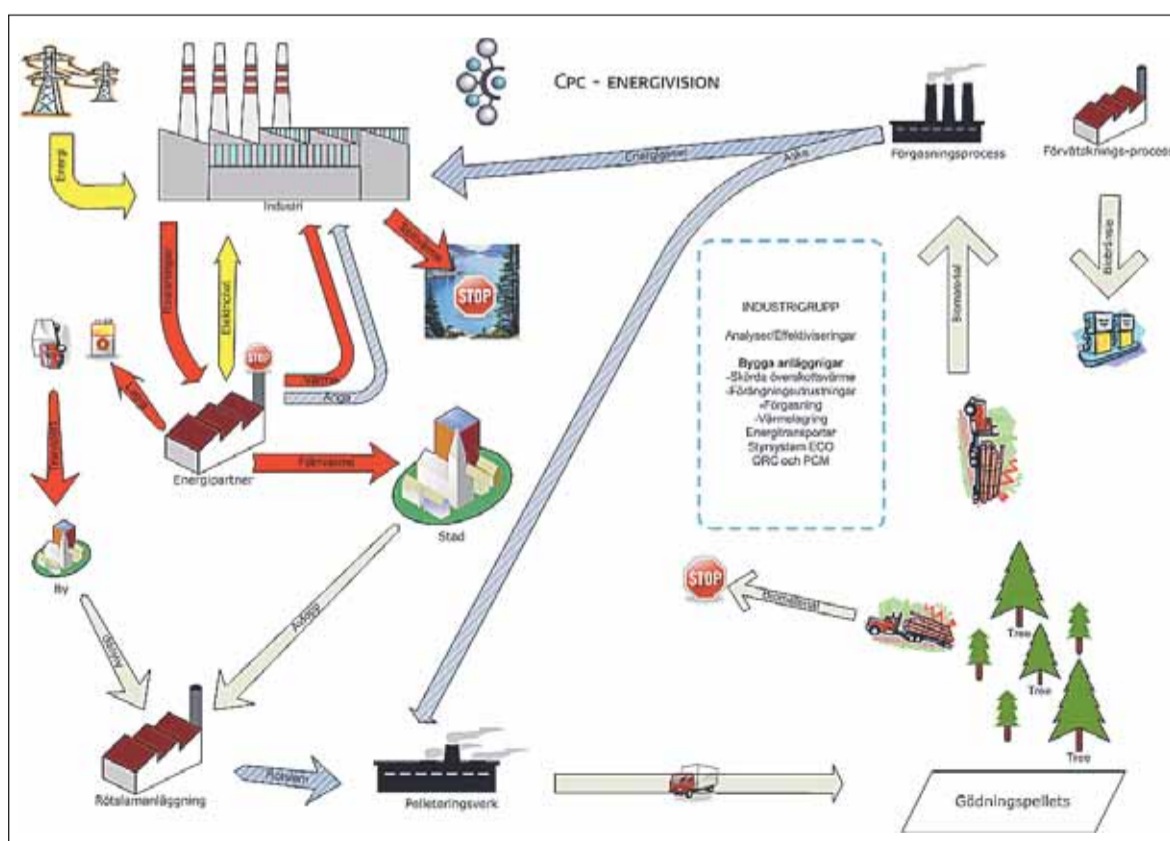
Affärsplattform Restprodukter

Den andra plattformen benämns Restprodukter och involverar framför allt Ovako och Coor Service Management. Företagen har sedan flera år ett nära och framgångsrikt samarbete för restproduktshantering. Kärnan är att utveckla ett verktyg för analyser av de avfall som industrin genererar. Vilka fraktioner finns? Vilka mängder? Vilka kostnader förknippas med respektive ämnes sortering?

Resultaten från dessa analyser pekar ut de intressantaste möjligheterna till nya systemlösningar och produkter som klustrets företag kan utveckla och sälja globalt.

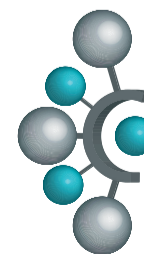

Patrick Olsson, projektledare för Clean Production Centre.

Huvuddragen för Affärsplattform Energi. Stålindustrins spillvärme tas till vara och värmer hela regionen. Det biobränsle som idag värmer stålindustrin förädlas till biobränsle. Skogen, biobränslets ursprung, gödslas av näringsrik pellets gjord av rötslam och aska. Energivinsterna är enorma.

Clean Production Centre: Clean Production Centre har huvudkontor i Företagarhuset i Hofors. Enheten, som från början låg under Hofors kommun, drivs idag inom Triple Steelix. Triple Steelix är ett regionalt utvecklingsprojekt där åtta kommuner, tre län, åtta stora stålföretag samt ca 200 mindre företag i Bergslagen deltar. Projektägare är stålindustrins branschorganisation Jernkontoret. Syftet är att uppmuntra ett starkare stålkluster i Bergslagen. Förutom Triple Steelix finansieras verksamheten av EU - Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Gävleborg, samt Hofors, Sandvikens och Ockelbos kommuner. Den största resursen är dock företagets insatser.

CLEAN PRODUCTION CENTRE
HOFORS SWEDEN

www.cleanproduction.se